

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Piacz-utca 40. szám. — Telefon 412.

Függetlenségi nagygyűlés Budapesten,

Debreczen és a Hajduság részvétele.

Debreczen, június 4.

A hajduvármegyei függetlenségi párt után megszólalt a debreczeni függetlenségi párt intéző bizottsága is.

Mindkét részről határozatot hoztak, hogy a Budapesten június 6-án tartandó országos függetlenségi nagygyűlésen testületileg vesznek részt. Helyes a határozat; mert az önálló magyar jegybank érdekében hívták össze ezt az országos gyűlést.

Helyes a határozat, mert a mai bizonytalan helyzetet jóra változtatni csak határozottsággal lehet. Az örökös zsurlódások a kulisszák megett. Rágalmak- és vizálysztatások a különféle sugólyukakból, csak elmérgesítik a helyzetet! Ellenkedő táborokra szaggatják ezt a szerencsétlen nemzetet. Lejáratnak mindent, mindenkit.

Mivel pedig ez a vasárnap tartandó országos függetlenségi nagygyűlés a kételemek elosztására is feltétlenül kihat, kívánatos, hogy az ország függetlenségi pártjának nagy, többség táborából minél számosabban vegyenek részt azon.

A debreczeni küldöttséghez csatlakozhatik minden igaz függetlenségi érzelmű polgár. Azok pedig akik bármely okból nem jegyezheték fel nevüket a függetlenségi körben kitett íven, szintén társulhatnak a küldöttséghez, akár az

elutazáskor. Akár odafent Budapesten, június 6-ikán, vasárnap délelőtt fél 10 órakor a Pannonia-szállodában.

A bizonytalanságnál nincsen bennitöbb állapot. Vámpirként nehezedik a legjobb szivekre. Midőn a nemzet többsége az önálló magyar bank mellett sorakozik, csak jussát követeli. Jussát a nagykorúsághoz. Jussát az idegen járszalag nélküli élethez. Ez nem forradalmi tény. Ez a józan nemzeti életnek természetes követelménye és következménye. Tehát efelől bár tudományosan, vagy beképzelt politikai szajkó módjára még tovább disputálni — vétkes idővesztegetés volna. . . . Ha a szabad nemzetek sorában élni- és boldogulni akarunk, legalább is határozunk kell! Időszerű vagy időszertüln-e ez a nagy kérdés?

Mivel a budapesti országos függetlenségi nagygyűlés éppen erre van hivatva megadni a magyar nemzet józan-ságához és komolyságához illő, méltó, határozott választ, kívánatos, hogy Debreczenből, mint a Hajduságból is többen vegyenek részt e nagy horderejű gyűlésen. Ajánljuk polgártársaink figyelmébe.

Politikai híreink.

Budapest, június 4.

Wekerle a királynál.

Bécsből jelentik: Wekerle miniszterelnök, aki Bárczy titkár kíséretében tegnap este ideérkezett Vértessy államtitkár és Crnkovich hor-

váth osztályfőnök látogatását fogadta. A miniszterelnök aztán meglátogatta Aerenthal külügyminisztert, akivel a külügyi politikáról hosszasan értekezett. Wekerlét 1 órakor fogadta a király.

Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi utazásával a válság új stádiumába lép. Mai kihallgatásától közvetlenül nem is vártak eredményt, mert a kormányhoz közel álló oldalról azt jelentik, hogy új előterjesztése nincsen a kormánynak. De mivel az audiencia nyomában Kossuth Ferencz meghívására fog következni, mégis Wekerle mai kihallgatása jelzi a döntő elhatározás következtét. A király június huszadikán utazik Ischlbe s ez az irányadó terminus a válság történetében. Ha eddig nem jön létre valami helyes és okos kibontakozás, akkor a válság rendkívül kiélesedik s az ellentétek kiegyenlítése mind nehezebbé válik. Remélhető azonban, hogy ez a terminus a függetlenségi pártot már kormányon találja.

Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Wekerle Sándor magyar miniszterelnököt a király ma délelőtt kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök e kihallgatáson valószínűleg a kabinet felmentését kérte a királytól, de döntés ma aligha történt, hanem ez csak a jövő héten Kossuth és Andrássy kihallgatása után várható.

Tisza István szerepe.

Gróf Tisza István nevét tudvalevőleg az újabb időben ismét nagyon emlegetik. Olyan helyről, melynek vonatkozásai vannak a volt miniszterelnökhöz, nyomatékosan ismétlik, hogy ez Tisza intenciói ellen történik. Emlékeznének arra, hogy Tisza a királynak a kérdésére, hajlandó-e szükség esetén résztvenni az aktív politikában, azt válaszolta:

— Ez mindig a programtól függ és attól, milyen az a meghívás.

Ilyen program azonban nincs s a meghívás sem történt meg.

Nagyhaju Andorás a bujdosásban.

Írta: Móricz Pál.

I.

Szabad hajducsaládból származott Andorás. Maguk szabad földjét szántogatták már az őregei is. Pedig a tulajdon föld barázdáiból bűvös erő csirázdik. Bűszkeséggel tölti el a szívet. Olyan az a tudat, hogy a föld az én földem.

Szemfőre is dalilegény volt Andorás. Válgig érő lobogós szőke haja olyan selymes volt, mint midőn az árvalányhajat kibontja levelei közül az aranyos napsugár.

Erős is volt Andorás.

Szerelme vitte Andorást a duhaj életbe.

1764-ben, a nánási öreg notárius szerző ludtollal írta azt a jegyzőkönyvet, amelyben foglaltatik a szomorú történet:

— Gyöngyösi Judith hajdon leány maga ártatlanságának virágját megszeplősíteni nem átván, cselekedetének illő büntetésére hóhér által való seprűzetésre méltónak ítéltetik . . .

Enyhe, szelid volt a hajdusági éjszaka. A kocsiuton is elüledett a por.

Az estendet locsolt kiskertek virágai: rezeda, bazsalyikom, látogó-virág gyöngéden il-

latoztak. Ezüstös barnafelhők fátyola alól elő-elődugta mosolygó képét a holdvilág. Sugárcsomókat hajingált a meszelt házak falára.

Olykor kutya vakkintott.

Távolból terhes kocsikerék küllője katogott.

Nagyhaju Sebestyén Andorás, a mezei munkából érkezett hajdulegény, jászolhoz kötötte a lovakat. Halkan füttyörészni kezdett. Az ismert dalszóval Gyöngyösi szomszédék fonothaju, reppenős nagyszemű leányát, Judithot hívogatta a nádfalkeítéshez . . . A pirosszáju hajdulánynak nyárszakán a tornácson volt szunyoghálós nyoszolyája.

Jött a lány.

Valahol fülemile csattogott.

Andorásnak rezgett a hangja, mint midőn a kegedühurt hangfogóval búgítja a cigány. A nők szívet elandalítja ez a hang.

— Galambom, jöjj el már.

Andorás legény vágyódva hajolt át a résen, melyet a nádfalkeítésen törtek volt.

— Kelmed hívott? — rebegette a lány, midőn a sötét udvarból a keítéshez libbent.

A legény megszorította a lány tőde kezét.

— Violám, beh rég nem is láttalak . . .

Huzódzott a lány Hámiskás mosoly telepedett gödrös, kerek arczára.

— Persze, mert kelmednek is három napból áll az esztendő, mint a mesében.

— Amde hoztam néked valamit.

— Nékem? . . . Csak bizony nem mádláttá cipőt?

— Hisz már nem vagy te kis gyerek! — Andorás legény karjával közelebb húzta a lányt.

A barnaszemű hajdulány karcsu derekával, fúrge lábával odébb penderült.

— Ejha . . . Am kelmed se a régi játszó-pajtás már.

András megpederintette bajuszát.

— Nono, kis hugám . . . Hát még csak nem is kérde, hogy mit hoztam?

— Kelmed tudja legjobban.

— Kint a pusztán, a tarlóról szedtem.

Judit közelebb sündöröddött.

— Hadd, nézzem csak!

Andorás hamvaskék gyümölcsű szederbok-rétát nyujtott a lippenős szempillájú hajdulánynak.

— Galambom, ez pirostitja meg a te mézes szadát.

A galambka hüvelykujját mutatta a legénynek.

— Ezt mi . . . Kelmednek.

— Más valamit is hoztam ám! Andorás

Kiváló izlésű erős, modern butorok feltűnően olcsó árban szerezhetők be

GRÓSZ JÓZSEF ÉS PÉTER

cégnél DEBRECEN,
Piac-utca 70. szám.

Justh és a vasárnapi népgyűlés.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, közölte a vasárnapi nagy függetlenségi népgyűlés rendező-bizottságával, hogy a népgyűlésen nem fog megjelenni, mert mint a képviselőház elnöke, a pártklubon hívul semmiféle tüntetésben nem vesz részt.

Az önálló bank mellett.

Vay főispán rendíthetetlen hive!

Szabolcsból 100 tagu küldöttség megy fel.
Nyiregyháza, június 4.

A szabolcsvármegyei függetlenségi párt vezérbizottsága is foglalkozott már a budapesti országos függetlenségi nagygyűléssel, melyet az önálló magyar nemzeti bank mellett tartanak meg.

Hrabovszky Guidó országgyűlési képviselő elnökölt ezen a gyűlésen, melyen Vay Gábor gróf főispán is résztvett, sőt nagy hatással fel is szólalt.

Vay Gábor gróf főispán az önálló bank rendíthetetlen hívének vallotta magát. Javasolta, hogy a szabolcsvármegyei függetlenségi párt egy kész indítvánnyal álljon elő a nagy pártgyűlésen. Ebben az indítványban fejte ki, hogy az önálló bank a magyar nemzetnek törvénybe iktatott joga. Ez a törvény a király szentesítésén alapszik. Mihelyt a bankszabadság lejár, akkor az önálló banknak automatice kell, hogy életbe lépjen. Semmi más akció ide nem kell. Nem lehet új törvényt hozni ebben a tárgyban. Az önálló bankhoz alkotmányos jogunk van, aki más nézetet vall, az nem alkotmányosan gondolkodik ember. A külföldi politikára tekintettel sem szabad engednünk.

Vay Gábor főispán határozott szavai mélyen hatottak a jelenlevőkre. A vármegyét 100 tagu küldöttséggel képviseltetik a vasárnapi nagygyűlésen.

legény kötőjéből anyányi fűrjfiókot huzott elé . . . Ezt is odakint borítottam.

Judith mindkét kezével elmarkolta a fűrjet. — Hogy dobog a szive? . . . A bársonyos madárkát orcájához szorította. A madárka szárnyáró, a szabadmezők erős illata áradozott. Csiklandozta, megbódította a lányt.

Andorás is átlépett a résen . . . Midőn megölelte a lányt, Judith vállára hajította fejét. A fűrjcskét kebléhez szorította. Mindkettőjük szive dobogott.

— Szeretsz? — kérdezte a lány.

— Mint galamb a tiszta búzát, — mondta a legény.

Fiatlarczuk összehajolt . . .

— Jaj, a fűrjcském! — Judith kezéből kisurrant a kis madár. Orczáját tenyerébe tartva a reppenős szemű hajdulány.

Mintha száraz ágacska roppant volna kététet? Zaj támadt. Túlnanról fekete alak iramodott tovább a kerítéstől. Bárlan nyomát vesztette, Andorás utána ugrott a leskedőnek.

Hajlongtak az ákáclombok. A holdvilág sügárcsomókat hajingált a fehér házak meszelt falára.

(Folytatjuk.)

Nagy-Debreczen. *)

— Mint bástyás vár az oláhság ellen —

Tisztelt Szerkesztő ur! Tudom, hogy a Budapesti Hírlap már körülbelül husz esztendővel ezelőtt határozott állást foglalt el a szegedi egyetem mellett. Ezt az álláspontját alkalomadtán mindig hangoztatta s most is fentartja. Ez álláspont számára objektív támasztékokkal szolgált Szigeti Vilmos ur az ő első cikkében, de már a másodikban polemikusan fordul a debreczeni álláspont ellen, holott az ő igazait én is teljes méltányossággal honoráltam. Ily körülmények között engedje meg a tisztelt Szerkesztő ur, hogy pár sorral a dolog érdemébe hatoljak. Vagyis csak egy levelet közöljek.

Komlóssy Artur ur a szerkesztőséghez intézett levelében a következőket írja:

A Nagy-Szeged cikkírója igen helyesen mondja, hogy a „kultura nem válhatik rövid évek alatt közkinccsé, végtelen idők keltenek a kifejlődéséhez.“ Ezt a kijelentést le kell szögezni, mert a szerző megközelítette vele azt az igazságot, hogy egyetem csak olyan városban képzelhető, ahol föllátása mintegy a természetes fejlődés folyamánya, ahol kulturális előzményei megvannak. Már pedig e tekintetben csak nem lehet Szegedet Debreczennel összehasonlítani! Szeged 1792-ben kezdte kérni a jogakadémia föllátását, de még ma sincs neki! Debreczennek meg jó pár száz év óta van országos hírvői főiskolája, amelyből a kiváló emberek százai kerültek ki; már most van az országban talán legnépesebb vidéki jogakadémiája mellett református teológiája és csonka bölcsészeti fakultása, általában pedig olyan iskolai tradíciókkal bír, amelyekkel még Budapest és Kolozsvár sem versenyezhet.

Husz évvel ezelőtt a szisztéma még az volt, hogy az állam a nemzetiségi városokat tömte iskolákkal és egyéb kulturintézményekkel, a sokkal nagyobb és jelentékenyebb magyar városok pedig a maguk erejéből baktattak a kultura zászlója után. Ma már mindenki belátja, hogy a törzssőkös magyar városokban kell a kulturának templomokat építeni s mindent elkövetni, hogy e helyek egészségi és művelődési szempontból modern színvonalra emelkedjenek. Ebből a szempontból is Debreczen, mint tiszta magyar vidéknek tiszta magyar, nem perifériális fekvésű városa, elsősorban jogot formálhat az egyetemre. Abból nem következik semmi, hogy Szigeti ur még elmagyarosodott oláhot nem látott. Kétségtelen, hogy összes hazai nemzetiségeink közül ugy számánál, mint a független Romániával való összefüggésénél fogva, a román a legveszedelmesebb nemzetiség és így Debreczen, mint északkeleti Magyarország hatalmas, erős egyetemi városa, fontos pozíciót foglalna el a legveszedelmesebb fronton, olyan pozíciót, mely messze be Erdélybe éreztetné hatását és erejét. Nem véletlen dolga, hogy most, a pünkösdi ünnepek alatt Debreczen falai közt egy székely kongresszus zajlott le. Debreczen is tudja, hogy neki kelet felé van hivatása és a székelyek is érzik, hogy nekik Debreczen erejét kell keresniök. Keresik az összeköttetést és meg is fogják találni. Az erdélyrészi nemzetiségi politika első, induló láncszemét Debreczenbe lehet beleakasztani.

R. V.

*) Rákosi Viktornak nemcsak az elismerésből, de a reményekben érintett érdekeltégek részéről a támadásból is bőven kijut „Nagy Debreczen“ melletti zászlóbontása miatt. Igen érdekes „felelet“ ez az itt közölt cikk is, melyet a B. H.-ból vettünk át, Amelyben Debreczen jelentőségét újabb oldaláról — a nemzetiségi küzdelemlől — mutatja be R. V.

Szerk.

Az egyházkerületi közgyűlés harmadik napja.

Tanárválasztások! És a többi . . .

Debrecen, június 4.

A gazdag tárgysorozatnak egyrészt letárgyalta ugyan ma is a közgyűlés, de még mindig annyi anyag maradt szombatira, ha mindet felakarják dolgozni, egyik egyházi időjós bátyánk kijelentése szerint:

— Akár éjfélig együtt ülhet a tisztelőtű és méltóságos egyházkerület.) . . . Szóval munkaanyagban nincsen hiány.

A ma délelőtti közgyűlésbe nagyobb pezsgést főbbképpenn a tanárválasztások hoztak. A theologiai akadémián a dogmatikai tanszékre dr Lencz Géza nagytehetségű mezőturi lelkészt választották meg, 13 szótöbbséggel. Lencz Gézának irodalmi munkássága, rokonszenves egyénisége oly jelentőségűek, hogy mind a kollegiumi tanszéken, mind városunk társadalmában rokonszenvenvel üdvözölhető. Hisszük, hogy ezt az előlegezett rokonszenvet ki is fogja érdemelni.

A főgymnázium rajztanári állására Csűrös Bélát választották meg 7 szó többséggel. Nehéz lesz a feladata, mivel a kiváló művészetéről országosan elismert Bosznay István mester helyét kell betöltenie.

Jakucs Istvánt meg 9 szótöbbséggel választották meg az elhunyt jeles tanár Zalányi János helyére. A matematikai-és fizikai tanszékét nyerte el.

Zugó éljenzéssel, helyesléssel választották Orosz István tanárt a tanítóképezde állandó igazgatójává. Orosz István munkásságával rég' rászolgált erre. A felharsanó éljenzés bizonyította a közgyűlés nagy és általános rokonszenvét.

Dicséretet érdemel a kerületnek atyáskodó szeretete is a diákság iránt. Intézkedtek, hogy a „bentkosztolók“ ezen-tul — ha lehet, már ez iskolai évben is — rendszeres reggelit kapjanak. Sőt jövőre 60 ezer koronával modern tápintézetet is építenek. A főiskolai internátus szervezésének kidolgozására meg bizottságot küldtek ki. Lassan-lassan így alakul át a korszellemének, kívánalmainak megfelelőleg a kollegiumi ősdiák élet is.

A főiskolai takarékpénztár szervezését is tervbe vették. Helyes! anyagi életet élünk. Nemcsak a hadviseléshez, hanem a tudományok műveléséhez is kell a puskapor illetőleg okos számítással kamatoztatott — tőke . . .

Egyébként a többiekre vonatkozólag beszéljen a tudósítónk.

Fokozott érdeklődés nyilvánult meg a tisztántuli ref. egyházkerület mai, harmadik napi tanácskozásai iránt. Az érdeklődés annak tudható be, hogy a napirenden a debreczeni főiskolának ügyei, még pedig fontos ügyei szerepeltek.

Közvetlen a közgyűlés megnyitása után a főiskolai ügyeket tárgyalták az igazgató-tanács jelentései alapján. Jelentette a tanács, hogy

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszebben tisztít

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet Széchenyi-u. 42.

Fióközlet Csapó-u. 28.

néhai Pólya Pál lelkész 68.742 koronát hagyományozott a főiskolának. Megemlékezett a jelentés Gelléri Szabó János ismeretes hagyományáról és sok más hagyatékáról. A jelentés aztán felsorolta a főiskola egyes belügyeit. Érdekesebb volt az akadémiai tandíjösszegek megváltoztatására vonatkozó indítvány. Eszerint a tandíj az akadémiai protestáns növendékeknek 60 korona; a nem protestánsoknál 100 korona; a ref. vallású bölcsészethallgatóknál 30 korona; a főgimnáziumi prot. növendékeknek 50, nem protestánsoknál 100 korona; a tanítóképzőben a nem prot. növendékeknek a tandíj 20 korona.

Tanárválasztások.

Azután a tanári karokban megüresedett helyeket töltötték be. Dr. Erdős József ismertette, hogy az Eröss Lajos püspökké választásával megüresedett teológiai dogmatikai tanszékre pályáztak; Bede László, dr. Lencz Géza, Nánassy Lajos, Licz Rácz Kálmán, Szabó Miklós, Harsányi Pál. Veres István a pályázattól visszalépett.

A Bosznay István lemondásával megüresedett gimnáziumi rajztanári állásra hirdetett pályázat eredményéről Karay Sándor referált. A következők kérvényei érkeztek be: Hajdu Béla, Csűrös Béla, Tőkés Sándor, Teleki Árpád, Király Jenő.

Ugyancsak Karay Sándor jelentette be, hogy a Zalányi János halálával megüresedett gimnáziumi matematikai fizikai tanári állásra pályáztak: Jakucs István, Nagy Kálmán, Lengyel Endre, Tóth Zoltán, Zsálu Mihály, Szemerei Gergely, Kovács István, Marsalkó Gusztáv.

A három új tanár.

Tanárválasztók lettek egyházi részről: Sütő Kálmán, Sulyok István, dr. Baltazár Dezső, Papp Imre; világi részről: György Endre, Fényes Endre, Várady Gyula, dr. Baksa Lajos.

A szavazás eredménye az lett, hogy teológiai dogmatikai tanszékra dr. Lencz Gézát, a gimnáziumi rajztanári állásra Csűrös Bélát, a gimnáziumi matematikai fizikai tanári állásra Jakucs Istvánt választották meg.

Egyéb főiskolai ügyek.

A főiskolai takarékpénztár eszméje is felvetődött. Az ügy azonban még nagyon kezdetleges stádiumban van. A megvalósítást a gazdasági tanács szervezeti vagy részvénytársasági alapon véleményezi. Elfogadták azt a javaslatot, hogy a tápintézetet 1910 évre 5000 költséggel újra építetik, illetve egy masszív épületet emelnek. A convictusi növendékek részére a reggelizés behozatalát, — ha a mostani helyiség megengedi 1909. szeptember elején, ha pedig a mostani körülmények között nem lehetséges, egy évvel később az új épület felállítását — rendeli el a közgyűlés. A főiskolai internátus ügyében ősszel új, egységesített tervet fogadják a közgyűlés elé terjeszteni.

A dr. Öreg János nyugalomba vonulása folytán megüresedett tanszéket, valamint az újonnan szervezendő új német nyelvészeti és irodalomtörténeti tanszéket, a szemesztrális rendszerre való tekintettel — 1910 február 1-én fogják betölteni.

Tudomásul vették, hogy Na agy József ösztöndíját Veres István bihardioszegi lelkésznek ítélték oda.

Tudomásul vette a közgyűlés a főgimnáziumnak igazgatójának jelentését, melynek kapcsán részvétét fejezte ki Zalányi János elhunyt felett és az eltávozott Bosznay Istvánnak 18 évi buzgó működéséért elismerését fejezte ki.

Egyfolytában való tanítás.

Megengedte az egyházkerületi közgyűlés, hogy a ref. főgimnáziumban a rendes tárgyak előadása egyfolytában délelőtt 8-tól 1-ig tartassék, de elrendelte, hogy 11 órakor 15 percnyi szünet legyen, hogy ekkor a növendékek élelmiszereket szerezhessenek be.

Orosz István végleges megválasztása.

Egy csomó jelentés tudomásul vétele

után nagyobb érdeklődést a tanítóképzői igazgatóságnak betöltése keltett. Az új törvény értelmében a hat évi időszak után életfogytiglan kell megválasztani az igazgatót. Sass Béla előadó javaslatában az eddigi igazgatót, Orosz Istvánt ajánlta, mire hatalmas éljenzés volt a felelet és a közgyűlés egyhangulag Orosz Istvánt választotta meg.

A debreceni parochiális körökről.

A főiskolai ügyeket letárgyalván, azután rátértek a tárgysorozat többi pontjaira. Baksa Lajos dr. referálta a debreceni egyházmege végzését a debreceni egyházközösség parochiális köröire vonatkozólag. A közgyűlés a debreceni egyházközösség parochiális körök szervezését keresztülvívő és két új templom és lelkesítő állás alkotását célzó határozatait örömmel jóváhagyja.

Kálvin János negyedszázados ünnepének kapcsán a közgyűlés intézkedéseket tett, hogy a magyar református egyház a maga multjához képest legyen képviselve az ünnepélyen, sőt az egyes egyházakat felhívja Kálvin emléktünnepélyek tartása iránt.

Nem kell hivatalos lap.

A szatmári egyházmegeből indítvány érkezett egy központi hivatalos egyházi lap kiadása iránt. A kérdés megvitatására annak idején egy bizottságot küldött ki a közgyűlés. A bizottság beterveztett véleményében ellenzi a hivatalos lap kiadását, amiknek ellene szóltak Eröss Lajos és Dégenfeld József gróf is. — A közgyűlés a szatmári indítványt többséggel el is vetette.

A polgári hatóságok eljárásáról.

Nagy vitát provokált az a bejelentés, melyet Eröss Lajos tett a közgyűlésnek. A püspök felpanaszolta, hogy egyes polgári, illetve politikai hatóságok, tanfelügyelőségek, közigazgatási bizottságok telefonon, vagy más módon érintkezésbe lépnek vele és fontos iskolai ügyben utasításokat adnak, még pedig olyan módon, hogy ha ez, vagy az nem történik meg, akkor lássa az egyház a dolog következményeit. Miután az ilyen dolgok többször előfordulnak és ebben ő az egyházi autonómia megsértését látja, azért terjeszti a közgyűlés elé.

A kérdéshez nagyon sokan szólottak hozzá, sőt egyik-másik esperes, vagy egyházmegei gondnok a panaszokat megtoldotta.

Tisza István felszólalása.

Hosszu és meddő vitakozás után felszólalt Tisza István gróf és kijelentette, hogy ő nem hive, sőt határozottan ellensége a bürokratikus rendszernek, éppen ezért semmit sem lát abban, hogy ha politikai hatóságok telefon útján, tehát közvetlenül és a közigazgatás nyikorgó gépezetének hivatalos és hosszadalmas formáin kívül lépnek érintkezésbe az egyházkerületi elnökséggel, illetve a püspöki hivattal. Csak az a kérdés, hogy mit mondanak? Az tényleg sérelmet képez, ha politikai középhatóságok utasításokat osztogatnak a magasabban álló kerületi elnökségeknek, illetve a püspökeknek, de ezen úgy lehet segíteni, ha minden egyes esetben a püspök erélyesen visszautasítja ezt az illetéktelen beavatkozást.

A közgyűlés osztotta Tisza István gróf nézetét és az ezzel nagyjában egyező határozati javaslatot elfogadta.

Kimondta a közgyűlés, hogy Antal Gábor dunántúli püspöknek 40 éves papi jubileuma alkalmából osztatlan tiszteletét fejezi ki és a jubileumi ünnepélyen a püspökkel, a főgondnokkal, Sütő Kálmánnal és Baksa Lajossal képviselteti magát.

Tárgyalás alá került aztán a debreceni egyháznak ismeretes végzése a szintén ismeretes énekügyben. A régen huzódó ügy most

sem került döntés alá, mert a közgyűlés a tanügyi és az énekügyi bizottsághoz utasította.

Ezután a közgyűlést Eröss Lajos püspök berekesztette és folytatását holnap délelőttre tűzte ki.

A vármegyéből.

A hajduság a naggyűlésen.

A budapesti országos függetlenségi nagygyűlés iránt, az önálló magyar bank mellett, a Hajduságon is nagy érdeklődés nyilvánult meg. Veszprémy István pártelnök vezetésével, szép számmal fognak felvonulni. A hozzánk érkezett jelentések szerint Hajdunánásról 10 tagú küldöttség megy fel. Bősörményben pedig 50 hajduból álló küldöttség szervezkedett a felmenetelre! De, megmozdultak a Hajduság többi városai- és nagyközségei is. Tehát a Hajduság a naggyűlésen méltóan lesz képviselve.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Balogh Ferencz „doktor” ur.

Idegenből küldték a pálmát!

Debreczen, június 4.

A debreczeni kollegiumban, az ifjabb tanári nemzedék között, mint valami friss kedélyű, jószágos „nagyapa”, olyan Balogh Ferencz teológiai akadémiai tanár. Aki most a „nagytisztelű professzor”-ból „doktor ur”-rá lépett elő.

Idegenből küldték a pálmát a galamblelkű magyar-tudósoknak, az öreg kollegium büszkeségének. A genfi egyetem tanárkara határozta el, teológiai fakultásának előterjesztésére — hogy az öt magyar református püspökkel együtt a tudós Balogh Ferencz tanárt is tiszteletbeli teológiai doktorává avatja.

Am, bárlan „doktor ur” lesz is most majd Balogh Ferencz bátyánk, ez a kitüntetés az ő érdemeit nem fogja már öregbiteni. Ez a genfi palmaág csupán megkoszorúzza az ő tudományos, egyházi- és társadalmi működésének...

A nap már lemenőben. Alkony felhők torlódnak elébe. De, a felhő rengégen keresztül vágja magát még egy utolsó, egy bucsuzó napsugár. A kimagasló jegenye fa hegyén rezegve telepedik meg. Arany bokrétát köt reá.

A mi sivár viszonyaink között is öszszetorlódtak a felhők. Genfből felénk villant egy köszöntő napsugár és megtalálta az igazi református magyar tudóst és tüzes szívembert. Aranysugárjával körülölelte Balogh Ferencz bátyánk kedves, szelid, fehér fejét...

Álljunk meg atyafiak! Fásult szívünket — pillanatra — melegítsük meg mi is ennél a sugárnál! És igazi nagy szeretettel hajoljunk meg mi is az egyházat hévvel szerető, mégis türelmes pap, mély tudomány tanár, lelkes magyar hazafi, gyöngéd családapa eszményileg nemes példaképe előtt.

Szabad Hajdu.

— Az érettségi biztosok. A kultusz-miniszter, a tiszántúli ref. egyházkerület középiskoláihoz, az idej rendes érettségi vizsgálatokra a következő kormányképviselőket küldötte ki:

A békési ref. főgimnáziumhoz Bartha Béla dr. selmecbányai m. kir. bányászati és főiskolai jogtanárt, a debreceni főgimnáziumhoz Balogh Károly kolozsvári ref. főgimnáziumi igazgatót, a hajduböszörményi főgimnáziumhoz Öreg János dr. debreceni ref. főiskolai tanárt, a hódmezővásárhelyi főgimnáziumhoz Szóts Farkas budapesti ref. főiskolai tanárt, a kisújszállási főgimnáziumhoz Kincs Gyula zilahi ref. főgimnáziumi igazgatót, a máramaroszi főgimnáziumhoz Kende Ferenc szegedi állami főgimnáziumi tanárt, a mezőtúri főgimnáziumhoz Jakab Ödön budapesti állami főreáliskolai tanárt, a szatmárnémeti főgimnáziumhoz Szádeczky Lajos dr. kolozsvári tudományegyetemi ny. r. tanárt, a karcagi főgimnáziumhoz Antal Géza dr. pápai akadémiai tanárt és a hajdunánási főgimnáziumhoz Hamar István budapesti ref. főiskolai igazgatót.

A debreczeni lelkészválasztás megerősítése. Az egyházkerület bírósága ma délután foglalkozott a debreczeni lelkészválasztással. Ez év januárjában tartott lelkészválasztáson tudvalevően Uray Sándor vallástanár választott meg Illyés Endre balmazújvárosi lelkésszel szemben mindössze kilenc szótöbbséggel. A választást az Illyés-párt meglebbezte. A felebbezést az egyházmegyei bíróság annak idején szótöbbséggel elutasította, azonban az Illyés-párt meglebbezte az egyházkerülethez, melynek a bírósága ma tartott ülésén döntött a felebbezésről s elutasította a felebbezőket.

Az izr. polgári leányiskola ifjúsági önképzőköré f. hó 6-án d. e. 11 órakor tartja záró diszülését a hitközség dísztermében a következő műsorral: 1. Dalra fel . . . Éneklj az ifjusági énekkar. 2. Elnöki megnyitó. Mondja Kende Paula az ifjúsági önképzőkör elnöke. 3. Titkári jelentés. Felolvassa Bodnár Emma, az ifjúsági önképzőkör jegyzője. 4. Esztétika. Irta Szabolcska Mihály. Szavalja Helfersohn Erzsébet I. p. o. t. 5. Spanyol táncok. Szerzette Moszkowszki. Zongorán előadják Bodnár Emma és Weisz Ilona IV. p. o. tanuló. 6. Vágy. Irta Arany J. Szavalja Geiger Berta III. p. o. t. 7. A tavasz. Leírás. Irta és felolvassa Kardos Anna II. p. o. t. 8. Az én helyem. Műdal Schubertől. Éneklj Fenyves Szeréna és Fűredi Margit IV. p. o. t. tanuló. 9. A méh románc. Irta Arany J. Szavalja Kaiser Edit II. p. o. t. 10. Hunyadi induló. Éneklj az ifjúsági énekkar. — Ez alkalomra a nagyon tisztelt szülőket és tanúgy barátokat szívesen látja az igazgatóság.

Irodalom, művészet.

Egy asztalos mester dalaiból.

I. Szeged alatt . . .

Szeged alatt beborult az ég alja,
Halvány arcom hulló könyvem áztatja.
Langyos szellő szétveri a
Tornyosuló felleget,
Hej, csak nekem nem lesz többé
Soha, soha kikelet!

Langyos szellő vidd el az én bánatom,
Vidd el az én teremtményem panaszom.
Kérdd meg, hogy e nagy világon
Minek is van szerelem?
Hogyha az én búsz szívemet
Nem érti meg senkisémet! . . .

II. Kesergő.

Róna, róna! Délibábos róna!
Szép meződet gözkerekű rójja,
Vadrózsáid gyászos füstje marja,
Szélmalomnak, gémes kútnak
Se hire, se hamva!

Elnyűtt réten csendes a furulya,
Pásztor helyett maga sír a pusztá!
Vadgalamb sem szól már az erdőben:
A mi szép volt, a mi jó volt,
Minden lemenőben! . . .

Irta: Dalnoki Lajos.

UJDONSÁGOK.

Az erdei csodaforrásról.

Mely elakarta önteni Debrecent.

Az „öregék” is hozzászólnak a vízvezetékhez.

A vízvezeték ügye, a köntös-gáti ártézi kutak forrásának locsogása foglalkoztatja még az „öregeket”, az ugynevezett „ős debrecenieket” is.

Persze, nem mérnöki számítások alapján, nem üzleti szemüvegen keresztül értékelik ezt a kérdést és a vízszegény Debrecen határán nagy vállalkozást.

A regést! A regényest keresik itt is a jó öregék, akik még az apjaik idejéből emlékeznek olyan csodaforrásra, mely elakarta önteni — Debrecent. Az az, hogy nem is anyira az akaraton fordult ez meg! Mint valamely rejtett földi forrás csoda erős és hatalmas kitörésén.

Öregebb debreceni emberek visszaemlékezése szerint még az 1830-as években, vagy a 40-es évek legelején fakadt fel, bugygyant fel ez a csodaforrás. Egyik beszéd szerint a nagyerdőn! Mások szerint valahol a cserén? A mondanak ezt a részét mindenestre kíváncsok és érdekes volna tisztázni, hogy hol is fakadt fel ez a csodaforrás, mely hatalmas árával elöntéssel fenyegette Debrecent.

— A megrémült lakosság kocsi-számra hordta ki a szalonnát, gubát, földeszákot, malomkövet ebbe a bugyborékoló rejtélyes örvénytorokba, beszélnek most a jó öregék! Csak a legnagyobb erőfeszítéssel és áldozatokkal tudták a forrást elfojtani és betömni, valamikor az 1830-as vagy 40-es években . . .

Mi ebből az igazság? Mi ebből a mende-monda? Öregebb debreceni polgárok, ha hozzászólnának, érdekes volna eldönteni? Mert ha tényleg létezett ez a hatalmas áradatu csodaforrás, hasznosan értékesíthetnék a tudós mérnökök.

Vissza földanyánkhoz.

A munkás-kertek egyesületének alakuló közgyűlése.

A Weszprémy Zoltán főispán és Kovács József polgármester védnöksége alatt szervekedő „Közhasznú munkás-kertek egyesülete” e hó 6-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a városháza tanácstermében alakuló közgyűlését fogja megtartani.

A szervező bizottság Debrecen város közönségét fali hirdetés útján hívta meg. Személyre szóló meghívó senkinek sem küldött s a szervező bizottság minden érdeklődőt ezuton is meghív. Az alakuló egyesületbe belépni ott a közgyűlésen is lehet.

A közgyűlés tárgysorozata: a megalakulás, alapszabály alkotás, tisztikar választás és a 240 kertnek Szántó Győző részéről átadása. Kiemelkedő mozzanata lesz a közgyűlésnek a két legközelebb fekvő kerttelepnek, a „Délibáb” (Mester-u.) és a „Petőfi” (Közraktár mellett) telepek megtekintése.

Különösen e telepek megtekintésére hívjuk fel a nagyközönség figyelmét, mert a kertek az ő tavaszi pompájukban annak a szeretetteljes és szorgalmas munkának imponáns bizonyítékát szolgáltatják, melylyel a nép már idáig is honorálta azt, hogy ez az üdvös intézmény létesült. A kezdetnek ez a szép sikere

azt is mutatja, hogy a munkás-kert intézménynek Debreczenben és az országban is nagy jövője van.

— A szegényügyi bizottság ma délután a városháza kistanácstermében Oláh Károly tanácsnok elnöke alatt ülést tartott. Jelen voltak: Illésy Gyula, dr. Megyeri Pál, Kiss Lajos, Payer József, Roncsik Lajos, dr. Tüdős Kálmán, dr. Balkányi Ede és Pártos Géza bizottsági tagok. A bizottság folyó ügyeket tárgyalta. Több kérvényezőnek szavaztak meg ideiglenes és állandó segélyt.

— **Küldöttségek találkozása.** A június 6-iki függetlenségi nagygyűlésen a hajdumegyei 48-as pártok legtöbbje képviseltetni fogja magát. A kiküldöttek Debreczenben találkoznak szombaton este 9 és 10 óra között s fél tizenegy órakor induló vonaton mennek fel együttesen Budapestre.

— **A Székely Szövetség Kassán.** Kassáról jelentik: Ma délután 3 óra 23 perckor Sátoraljauhely felől érkezett meg Debreczenből a Székely Szövetség, mely koszorukat hozott Rákóczi sírjára s a város nevezetességeit megtekintette. Az érkezőket az itteni székelyek s a közönség imponáns fogadtatásban részesítették.

— **Az utszéről.** A Székely kongresszusra Benedek János képviselő, ami kiváló és kedves „Jancsi” íróársunk, családját is lehozta.

Idelent van „Laczi fia” is. A hajdani főmzsi, aranyfürtös baba-gyermek megnyurgul! Barna piros arcu, okos tekintetű, fürge észjárású, beszédes kedves kis gyermek a „Lacika.” Hámvas fehér lelkű, emellett okos fővárosi gyermek is „Laczi”, kitől az egyik bácsija tréfásan kérdezte:

— Hát te milyen párti vagy Laczikám?

Laczi felemelte az okos fejét. Mosolygott a szeme! Mert éppen olyan nevetős szeme van Laczinak, mint az apjának. És kivágta a gyermek:

— Nekem még nem illik ilyesmikről beszélgetni! Nekem még tanulni kell . . .

A Laczi gyermeknek különben van egy nagyon érdekes, nagyon jellemző tulajdonsága. Az apája oltotta belé, hogy szeresse a zamatos magyar beszédet, a virágmézes magyar írást.

Laczikám! Kacagós szemű kis Laczikám! Csak poéta ne legyél!

— **Szoboszlói gazdák a budapesti állatkiállításon.** Ma tizenegy szoboszlói gazda Kovács Gyula alispán útján kedvezményes jegyet kért Budapestre. A gazdák célja az, hogy megtekintsék a budapesti állatkiállítást s az ott szerzett tapasztalatukat hasznukra fordítsák.

— **Ismét dühöng a kanyaró.** Vecsey Imre polgármesterhelyettes ma dr. Tüdős Kálmán főorvos javaslatára bezáratta a Dégenfeldtéri óvodát két hétre. Az óvoda bezárása azért történt, mivel az óvónő családjában egy családtagnál fellépett a kanyaró.

— **Jószágotlás a Hortobágyon.** A Hortobágyon napok óta folyik a jószágotlás, melynek célja a legelőadó kivetése. A kiküldött bizottság serényen végzi munkáját.

— **A Debreczeni Kereskedő Ifjak Dalkörének most vasárnap a Royal dísztermében tartandó igen nagyszabású hangversenyére a m. t. műpártoló közönség b. figyelmét ezuttal is felhívjuk.** Jegyek bár korlátozott számban még mindig válthatók Benyáts Emil, Donogán és Somossy urak tiszteletben.

— **Német—magyar—román személyforgalom.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint folyó évi augusztus hó 1-ével a Németországnak egyrészt Magyarországgal, másrészt Romániával való közvetlen személy- és podgyászforgalmában új díjszabás lép életbe, mely a nevezett vasut-

igazgatóság díjazáselárusítás irodájában (Budapest VI., Csengery-utca 33 sz.) két koronáért kapható.

— **Hamilton Bros** neve annak a két kiváló artistának, kiknek exantrikus mutatványokkal egybekötött gyorsfestő produkciója egyik legsikeresebb száma az Arany Bika Mulató kiváló júniusi műsorának. Hasonló sikerei vannak Cray and Carty, a világ legjobb komikus akrobatáinak, kiknek, valamint Morello burleszk zsonglörnek kacagató mindamelllett művészi mutatványait tomboló tapsviharral jutalmazza a mulatót minden este zsufozásig megtöltő közönség. Gyárfás, Sörensen és a Seymour duett mutatványai is nagy tetszést aratnak. Tegnap este mutatkozott be nagy sikerrel Törley Irén soubrette és Váradi Izsó tánczhumorista.

— **Fürdő időnyre** remek választék **fürdő köpenyek, fürdő lepedők, uszó ruhák turista ingekből nyári paplanok divatos harisnyák és zsebkendőkből, egyszerű és diszes batist fehérnemű jómosó zefírek, kartonok és batistokból. Kardos László** Debreczen Kossuth-u. 9. vászon kész fehérnemű és menyasszonyi kelengye üzlete.

— **Mentze Henrik áruházában** a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdiszkek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Pénz-, szivar-, cigaretta-tárcák** női kézi-táskák, uti bőröndök és utazókiosarok a legolcsóbbak **Mentze Henrik áruházában.**

— **Pörkölt kávé** különlegességek villany üzemű kávé pörköltje a kirakataiba. Félégyházi Jánosnál Piac és Miklós-utca sarok.

— **Uraktól levetett ócska ruhákat** igentisztességes árban vesz **Rósenberg Béni** Debreczen Bádógos-utca 1.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vessző- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás. Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salgó-Pápai Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfparkpart 8.

A főtiszteletű egyházkerület!

(Képek és jelenetek.)

Debrecen, június 4.

A főtiszteletű egyházkerület közgyűlési termének szürkeségébe élénkítő színt vittek be a falakra felfüggesztett ősi képekkel. Diszruhás fejedelmek, főkurátorok, jóltevő nagyurak, aranyszájú püspökök, tudós tanárok avatag vi-seletű, kiállítású képei ezek.

Az érdekes képek felélnélik a szemet. Felébresztik az érdeklődést a múlt iránt! Dicsérni kell azokat, akik a muzeumból az élet tanácskozó termébe helyezték át ezeknek a nagyoknak a képeit! Mert ma különösen szükséges emléktünkben elevenen tartani az ő példájukat.

A tanácskozó terem padsoraiból de sok régi, erős kálvinista magyar lemaradozott már.

Tisza Kálmán ur a pápaszemével.

Fent az emelvényen Vályi János fő-gondnok.

Kiss Albert a balszélről.

György Endre még itt van! De szürkűl, erősen szürkűl az okos szava „kegyel-mes ur.”

Hegyközszentimrei Nagy István (Pista!) esperes bátyáknak, a tipikus régi magyar kálvinista papnak neve eladásra felkínált „könyvtárával” kapcsolatosan került szóba a főtiszteletű egyházkerület színe előtt. . . . Mi-csoda érdekes magyar ember volt.

Hát a tiszaháti kuruc magyarságnak a

lángjai? Uray Imre, meg a kemény Issaák nagy-ságos ur? És Áron bácsi, a püspök?

Node Balogh Ferenc, meg Könyves Tóth Kálmán bátyáink, még távolabbi időkre látnak vissza . . .

Mit folytassam? A mai fiatalság hamar-ebb öregszik. Balthazar Dezső 30 s néhány évével kész püspökjelölt — volt!

A délceg Tisza István gróf meg már a miniszter-elnöki széket is kipróbálta! Pedig nem sokkal fejtette meg a 40 esztendőt! . . . A főtiszteletű egyházkerület közgyűlési termé-ben igazán rokonszenves a megjelenése; mert példás vezéralakja a kálvinistaságnak. Anyja nevelése!

A rektori szobában ezen gyűlés napokra szünetel a komoly munka. Ezeremester Jászy Viktor rektor hideg ételekkel, italokkal terített asztalt rendezett ott be.

Dicsérni lehet a „rektor professzor” po-gácsáját. Az omlós, tepertős izlett is a főtisz-teletű egyházkerület urainak . . . Anyira iz-lett, hogy Jászy rektor professzor úgy délfelé kedves zavartan el is szólta magát:

— Tisza kegyelmes urat papramorgóra, meg friss pogácsára hívtam meg . . .

Nos, hát papramorgó még volt bőven! Hanem pogácsa már ekkor csak „kettőcske” maradt a tálban . . . Valjon megköstolhatta-e Tisza gróf?

nemes Portörő Kelemen.

Viszika gyilkossággal vádolt katonát

A tattersalli büneset.

Budapest, június 4.

A Budapesten vasárnap reggel a Tatter-salban történt gyilkossággal tudvalevően két debreczeni katonát Farkas Józsefet és Sipos Bálintot gyanúsítják. Tegnap még úgy volt, hogy Sipos ártatlan és Farkas a bűnös. Most pedig megfordítva. Hogy meddig tart ez a vé-res keringőzés a meggyilkolt szabó körül, azt még sejtetni sem lehet, mert a nyomozás po-zitívumokat eddig nem vetett fel. Ujabbán kü-lönben azt gyanítja a fővárosi rendőrség, hogy mindkettő bűnös.

A legújabb fejlemények különben a kö-vetkezők:

Sipos Bálint Budapesten.

A Paul György meggyilkolásával gyanu-sítottak egyike Sipos Bálint. Sipost tudvalevő-leg, mint katonaszökevényt Debreczenben el-fogták és azonnal meggyanusították a tatter-salli gyilkossággal.

Siposról a nyomozás megállapította, hogy úgy a Budapesten elfogott Farkas József hu-szár, mint a meggyilkolt Paul Györgyöt is-merete.

Sipos május 24-én szökött el Debrecen-ből, ahol 13 napi fegyvergyakorlatra volt be- vonulva, Budapestre. Polgári ruhában volt és az egyenruhából csak a katonai vászonnadrág volt rajta.

24-től 30-ig, tehát vasárnap reggelig Bu-dapesten bujkált, nem volt sem élleme, sem lakása, a Tattersalban és annak környékén húzta meg magát éjjel.

Debreczenbe vasárnap, tehát a gyilkosság elkövetése után utazott vissza, akkor tehát már volt pénze, hogy ezt honnan szerezte, arról számot adni nem tudott.

Kihallgatásakor azt mondotta, hogy szom-baton éjjel utazott vissza Debreczenbe, egész éjjel aludt és átszállás nélkül érkezett Debre-czenbe.

Ez nem felelhet meg a valóságnak, mert éjjel két óraker Budapestről vonat nem indul. Reggel utazhatott el és délután kellett Debre-czenbe megérkeznie.

A rendőrség megkeresésére Sipost Buda-pestre hozták, hová már meg is érkezett, de a hadbíróság börtönébe vitték és itt fogják ki-hallgatni.

A rablógyilkosság szemtanuja.

A rendőri vizsgálat során két tüzérka-tona jelentkezett, akik elmondották, hogy a Tat-tersall mellett mentek el, amikor a gyilkosság hí-rét hallották.

A személyleírás után a detektívek ráis-mertek egy öreg csavargóra, Tóth Miklós ro-vott multu emberre, aki a főváros területéről mindenkorra ki van tiltva, de aki gyakran be-rándul Budapestre mulatni és ilyenkor a Tat-tersallban szokott magának éjjeli szállást ke-resni.

Keresték Tóth Miklóst és meg is talál-ták. Kivallatták és Tóth Miklós a következőket mondotta:

— Szombatról vasárnapra virradó éjjel a Tattersalban aludtam. Éjjel után neszre ébred-tem és láttam, hogy a palánkon egy ember mászik keresztül. Koromsötét éjszaka volt és nem tudom polgári vagy katonai ruhában volt az illető.

Amikor átért, visszazólt:

— Csak add ide, majd magam el-végzem.

A tulsó oldalról valami hosszú tárgyat nyújtottak át néki, erről sem tudom, kard volt-e, vagy bot, mert az éjszakai sötétben nem tudtam megkülönböztetni.

Az ájtott ember erre a kis ajtóhoz lé-pett, mely csak be van reteszelve és a re-teszt visszahuzva, két másik embert enged-ett be.

Elindultak befelé, aki előbb jött, most visszamaradt és néhány lépés után felemelte a hosszú tárgyat és fejbe vágta az előtte haladó egyik embert, aki szóltanul összerogyott.

— Hogy aztán mi történt, nem tudom, mert sietve távoztam a közelből, mert nekünk nem jó ilyen dologba keveredni. Később hal-lottam, hogy gyilkosság történt.

Az öreg csavargó vallomásából a rend-őrség azt következteti, hogy Paulot sexualis üzelmek ürügye alatt becsalták a Tattersalba. Gyakran járt egyik vagy másik látogató már ottan és tudta, hogy az ajtó csak be van re-teszelve.

Farkas ártatlan.

Délben végre sikerült a rendőrsé-gen kihallgatni Farkas alibitanuit. Ugy Strasser János tüzérkatoná, mint több más ember azt vallotta, hogy Farkas estétől reggelig velük volt és velük járta be az óbudai kocsmákat.

A székelyek Tokajban.

Kirándulás a hegyvidékre.

Debreczen, június 4.

A debreczeni székely szövetségi kongresz-szuson résztvevő székely vendégek csütörtökön mondtak bucsut városunknak. A vendégek egy-része hazautazott, másrésze a programm szerint átrándult Tokaj vidékére.

Ez a tokaji kirándulás amilyen érdekes, épolyan kellemes volt. A híres hegyvidék köz-önsége ritka szívéllyességben részesítette az erdélyi vendégeket, akik föltötte jól érezték ma-gukat a kitűnő tokaji mellett és bizony nem átalottak kifejezést adni amaz őszinteségüknek, hogy sokkal inkább izlik nekik a pompás nek-tár, mint a homoki löre. Értse, ki hogy akarja.

Csütörtökön délelőtt 11 óraker érkeztek meg a kirándulók Tokaj városába. A pályau-dvaron Bernáth Béla kerületi országgyűlési képviselő vezetésével küldöttség várta őket.

Utász Károly városi főjegyző meglehangu beszédben üdvözölte a társaságot, melynek nevében Irsay József válaszólt, lendületes sza-vakkal mondvá köszönetet a szíves fogadta-tásért. A fogadtatás után a vendégek kocsin felvonultak a városba. Aztán megtekintették a a Rákóczi-korabeli, közhit szerint Rákóczi által épített híres borpincét, mely jelenleg a To-kaji Bortermelők Társaságának tulajdona. A pince olyan óriási terjedelmű, hogy egy négy-lovas hintó kényelmesen megfordulhat benne. Itt megköstöltették a társaság tagjával a tokaji asszút, mely a nektár néven ismeretes isteni nedűt, melynek literjét 30 koronáért mérik.

A nagy pincéből a kis pincébe vezényelt Schiffer József, a bortermelő szövetkezet sze-

retetreméltó üzletvezetője, aki most a hegyvidék legkiválóbb szakembere. Mire aztán a vendégek kikerkeztek a tiszaparti barlangligetbe villásreggelizni, már igen emelkedett hangulat uralta a kedélyeket. A barlangligeti fehér asztaloknál a tokaji hölgyek versenyeztek egymással a vendégszeretben. Sajátkezüleg készítettek és szolgálták fel az izletes halászlét. Székely Károly városi főügyész talpraesett felköszöntőt mondott a reggeli alatt. Étkezés után cigány mellett táncra perdtül a társaság.

Délután három órakor elbucszva Tokajtól, a kirándulók a szomszédos Tarczalra kocsiztak át, hol a m. kir. Vincellér iskola vendégei voltak. Hegedűs Sándor igazgató fogadta őket és ugyancsak kellemes és kedélyes néhány órát töltöttek.

Mi az ujság?

— Érdekesebb esetek mindenfelől. —

Budapest, június 4.

A bolgár király utazása.

Zimonyból táviratozzák: Ferdinánd bolgár király ma reggel Szófiából jövet, különvonaton inkognito Zimonyon át Budapest felé utazott.

Sikkasztó jegyző.

Déváról táviratozzák: Bukova községben az adórendező bizottság vagy visszaélésnek jött nyomára. Pap Valér segédjegyző a befizetett adókat elsikkasztotta és azokat hamisan könyvelte el. Az összeg nagyságát még nem lehetett megállapítani. Az ügyészség a sikkasztó segédjegyzőt előzetes letartóztatásba helyezte.

Megveszett ember.

Gyöngyösről jelentik: Viselka János 40 éves gépészen, ki két hét előtt jött haza a Pasteur-intézetből, ma reggel ismét kitört a veszettség és Miklós Györgyöt megharapta. Mindkettőjüket a Pasteur intézetbe szállították.

TÁVIRATOK.

A függetlenségi nagygyűlés bírósága Kossuthnál.

Budapest, június 4. A június 6-iki függetlenségi nagygyűlés rendező bizottsága ma felkereste Kossuth Ferenczet s meghívta a gyűlésre. Kossuth kijelentette, hogy az önálló bank régi hive, amellet tartok, de állásából kifolyólag a gyűlésen nem jelenhetik meg. A küldöttség ezután Justh Gyulát és gr. Apponyi Albertet kereste fel, akiktől hasonló választ kapott. Justh Gyula kijelentette, hogy az önálló banknak az ellenségei nem Ausztriában vannak, hanem itt minálunk egy kisebbség, mely az önálló banknak nem hive.

Khuen-Héderváry és Andrassy előtérben.

Budapest, június 4. Komoly politikai körökben úgy hírlík, hogy a király nem fogja elfogadni a kibontakozás módoszatait, hanem Khuen-Héderváryt nevezi ki miniszterelnöknek. Szó van arról is, hogy Andrassy lesz a miniszterelnök.

Wekerle a kihallgatáson.

Bécs, június 4. Wekerle Sándor miniszterelnököt a király ma délután egy órakor kihallgatáson fogadta. A kihallgatás teljes egy óra hosszáig tartott. Wekerle a kibontakozási akciókról és a politikai helyzetről tett előterjesztést. Javasolta Kossuth és Andrassy kihallgatá-

sát. Ennek folytán a király Kossuthot és Andrassyt legközelebb magához kéri kihallgatásra. Döntés nem történt.

Az anarkisták működnek.

Páris, június 4. Az anarkisták napok óta Páris környékén nagyban gárdálkodnak azzal, hogy a telefonhálózatokat megromlják. Hasoreban és Amiensben több kilométerekre terjedő hálózatot rombolták szét. A vizsgálat megindult a tettesek kiderítése végett.

A piaci drágaság ellen.

Arad, június 4. A folyvást növekedő piaci drágaság ellen az egész városban nagy a lázongás. A városi tanács díjakat tűzött ki a konyhakertészettel foglalkozók számára, hogy olcsóbb cikkeket produkáljanak. Az ügyészség azzal a tervvel foglalkozik, hogy a rabokat használja fel a konyhakertészetnél. Az agitáció minden téren óriási.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 4.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 30000 métermázsa került forgalomba 25—30 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanevek 10 fillérrel drágábbak. — Idő: meleg.

Buza októberre	13.42—43
Buza áprilásra	13.78—79
Rozs októberre	10.32—33
Zab októberre	7.65—66
Tengeri júliusra	7.93—94
Tengeri augusztusra	8.06—07
Repce augusztusra	14.55—65

Regény-csarnok.

105.

Regény.

A nagy rejtély.

„Még mindig azon reménytelen tervvel foglalkozik, — mely a szegény angyal ártatlan, meggondolatlan nemeslelkűségének kifolyása? — Még mindig azt képzeli-e, hogy hatalmában fog állani ártatlanságomat a világ előtt földeríthetni? — Oh anyám! — ha csakugyan úgy van, ha le nem mondott tervéről, használd fel minden befolyásodat, hogy ez eszmétől megváljék! Kiméld meg a lealázástól, a csalódástól, tán sértésektől is, melyeknek tudatlanságában ki lehet téve. Kedvemért, az ő kedvéért, ne hagyj kísérletlenül semmit, mi által ezen igazságos, könyörületes célhoz érhetsz.

„Nem izenek neki semmit — nem merem tenni. Ne szólj semmit, ha látod, mi emlékébe vissza hihat. Ellenkezőleg, segíts neki, hogy minél hamarabb feledjen! A legjobb, a mit tehetsz, az egyetlen, mivel iránta elkövetett vétkemte jóvátehetem, az — ha emlékéből eltűnök!”

E nyomorult szavakkal végződött a levél. Némán visszaadtam azt anyjának. Anyósom keveset szolt ezután.

„Ha ez nem batoralant,“ jegyzé meg, a levelet lassan összehajtva, „semmi sem fog tartóztatni többé. Hagyjuk most, s ne beszéljünk többet erről.“

En nem feleltem — sirtam fátylam mögött. Boldogságomnak oly szomorú kilátása volt; szerencsétlen férjem oly reménytelen tévuton haladt, s oly makacsul ragaszkodott hozzá! Az egyedüli remény mindkettőnk számára, az egyedüli vigasztalás, mely számomra maradt, az volt, hogy jobban ragaszkodjam mint valaha, kétségbeesett határozatomhoz. Ha még kellett

valami, mi e nézetemben megerősítsen, s minden barátom intését és ellenvetését megbénítsa, Enstace ele velettökéletesen megfelelt e célnak.

De legalább nem felejtett el; naponta gondolt reám, naponta gyászolta veszteségmet. Ez jelenleg elég volt bátorításul.

„Ha Ariel holnap értem jön a poni-kocsi,“ gondoltam magamban, „Ariellel el is megyek.“ Macallanné Benjamin kapujánál letett.

Mint hogy még mindig rettegtem, előtte nem mertem előbb említést tenni e körülményről, s csak bucsuzáskor mondtam el neki, hogy Misserimus Dexter másnap unokahugát és poni-kocsiját értem fogja küldeni anyósom házához. ezután kérdést tettem, vajjon anyósom megengedi-e, hogy hozzá elmenve, nála várjam be az unokahúg megjelenését, vagy pedig szivesebben utánnam küldené-e a kocsit Benjamin villájához. Mondhatom, hogy haragos kitörést vártam anyósom részéről a holnapi tervek merész vallomása után. Az öreg hölgy kellemesen lepott meg. Bebizonyította, hogy igazán megszeretett, mert uralkodott magán.

„Ha csakugyan minden áron vissza akarsz térni Dexterhez,“ szolt, „semmi esetre sem engedhetem, hogy az én házamból menj oda. De remélem, nem teszed meg. Remélem, hogy holnap reggel bölcsebben fogsz felébredni.“

A reggel felvirradt. Kevéssel délelőtt be jelentették a poni-kocsi megérkezését, és egyuttal levelet hoztak Macallannétól.

„Nincs jogom tetteidet irányozni,“ irt anyósom. „A kocsit Benjamin ur villájához küldöm s őszintén óhajtom, bár ne foglalnál helyet benne. Oh bár meggőzhetnék róla Valéria, mily igaz barátod vagyok.“

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

„Egyetemi Lapok“ Budapest. Megtisztelő felszólításotoknak örömmel teszünk eleget. Fialat, nemes lelkekhez szólani ma is gyönyörűség minékünk. Mihelyt időnk engedi, küldök közleményt a ti kedves lapotokba.

A Svetits-intézet vizsgái. Szivesen tudomásul vesszük, hogy a Svetits-intézetben az ének- és zenevizsga június 6-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz. Azonban a műsort, bármilyen érdekes műsor legyen is az, nem közölhetjük le. Ismét előfordult az az eset, hogy a műsort fábrikáló nyomdatulajdonos, ki egy személyben szerkesztő is, a többi lapokkal szemben (az előzetes leközléssel) kedvezett a saját szerkesztőségének! Ennek a ténynek e leszögezésével be is fejezzük az üzenetet. És bocsánat! Ha ilyen előzmény után nem — teljesíthetjük a kérését.

K. Köszönet a figyelemért. Csak azokat a bizonyos ösmerősöket illetőleg nem vagyunk tisztába!

KOMLÓSSY LAJOS

fűszer-, mag- és gazdasági cikkek raktára

Debreczen, Piac-Hatvan-utca sarok.

Telefon 213.

Ajánl:

Rézgálicz, Raffia, Juttafonalat

minőségét és olcsó árát illetőleg — verseny nélkül.

Rézgálicz nettó sulyban és 98—99% szavatolt minőségben.

Sokan a rézgálicot hordóval együtt adják, továbbá a szokásos 98% rézsulfát tartalmat nem nyujtják.

Fontos érdeke tehát a vevőnek, hogy úgy a minőség, mint a tiszta suly helyességéről az áru átvételekor meggyőződést szerezzen.

Kiváló tisztelettel:

KOMLÓSSY LAJOS,

Debreczen.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országút mentén fekvő ugynevezett **Nyilas-telepen**

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

Legujabb Szövetek,

Sima és mintázott női kosztüm és divatkelmékből

gyönyörű választékot tartunk.

Angol- és francia bluz szövetek a legujabb kivitelben.

Divatos blouz selymek, a legelőkelőbb beszerzési forrásokból.

Fekete és színes napernyőkből, remek választék. 2980

Állandó nagy raktár fekete gyászkelméből.

SZABÓ LAJOS FIAI.

786—1909. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 1510/2 1909. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Becher Rudolf részére debreczeni lakostól 268 kor. 20 fillér tőke, ennek 1908. évi december hó 30 napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 96 kor. 80 fillér perköltség erejéig 1909. évi április hó 24-én bíróilag lefoglalt és 2800 koronára becsült gulabeli jószág ingóságok 1909. évi június hó 22-én délután 2 órakor kezdetét veendő és Hortobágy pusztán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alut is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi május hó 21.

Oláh Géza bírói kiküldött.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) üdességét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kéz bőrrösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszelkifújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s fóráktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, 2853 a városházzal szemben.

Gyógyfürdő. GLEICHENBERG. Steiermark.

Klimatikus gyógyhely.

Nyári üdülőhely.

Orvosilag ajánlva: Minden emésztési zavarokban szenvedőknek, lép-, máj- és vesebajok ellen, tuberculosis (kezdő stádiumban, vagy régebbi keletű, ha a baj elszigeteltetett). Tüdővizenyő, asthma, szivbaj, görvélykór, hójagbántalmak, csúsz és reuma, női bajok és idegesség ellen.

Kitűnő hatású lábadozó betegeknek. Gyógyhatása utólérhetetlen indicált bajoknál.

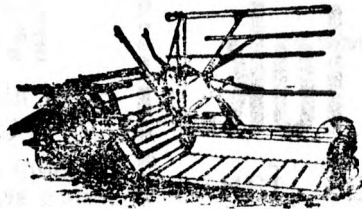
Világhírű gyógyforrások. Idény: Május hó 15-től szeptember 30-ig.

Tájékoztatót küld s felvilágosítással szolgál

a Fürdőigazgatóság.

Azon mélyen tisztelt gazdáknak, kik fűkaszáló és kőveket arató gépeket óhajtának vásárolni, saját érdekükben kérjenek prospektust!

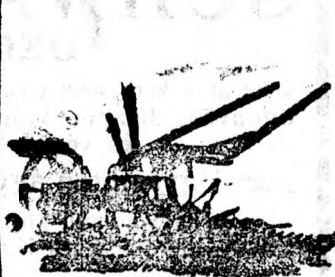
MASSEY-HARRIS

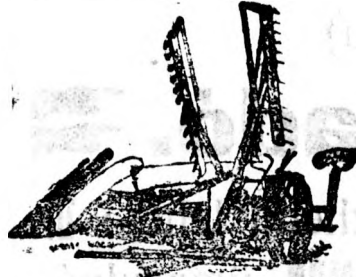
kőveket,

MASSEY-HARRIS

MASSEY-HARRIS

fűkaszáló,

aratógépekről.

Kartellen kívül!

MASSEY-HARRIS COMPANY, TORONTO,

északamerikai fűkaszáló- és aratógépgyár.

!!! A világ legszolidabb gyártmánya !!!

Vereképvisező: Kornstein Gyula Sándor BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 23. sz.

Utazók és ügynökök utca nincsenek.

Közvetlen kérdésekre kérésre köretnék.

Az amerikai cipők kitünők, a kitünők között a legkiválóbbak:

„Above All Barry“,

„Walk-Over“,

„Sorosis“,

„Patrician“.

Budapesten kizárólag kaphatók:

Amerikan Shoe Company Ltd.

VI., Dorottya-utca 6.

Díszes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Mosó kelme ujdonságok

Zefir. Batist. Ottomán-vászon.

.. Kreton. Voile de laine ..

!!! óriási raktára !!!

Eladó birtok.

Egy 25 holdas fanciesikai (kaszáló fekete homok talaju)

eladó.

Értekezhetni lehet: **Dr. MÁRTON RÁLMÁN** ügyvédnél,
Piac-utca 44. sz. a.

SZENT LÁSZLÓ (Püspök) HÉVVIZ GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett, Kernáts János fürdőbérlo kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól 1/2, kocsin 3/4 órai távolságban. Május—augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünnepnapokon 16 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasúti állomás a fürdőtelepen van.

Az európai híri 41° C. meleg természetes hévviz javalva van: az izületek és izmok oszozos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál, idegcsigolyák, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál), különböző bőrbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok, vesekövek eseteiben. Állandó fürdőorvos: Nagy Ignác dr.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 1 kor. 20 fill. és 6 kor. között váltakozik. Gyógyterem (Kursalon) hirlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, cukrázda, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis.

Öt tükör- és tizenhárom kádfürdőn kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Ujjonnan épült uszoda uszástanítással és homok-kúrával. Fürdők 40 fillértől 1 kor. 20 fillérig. **Elsőrendű, kitünő zenekar.** — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal. — Villamos-világítás. A legszebb kiránduló és szórakozási hely. Konyha és vendéglo a bérlo saját vezetése mellett. Prospektust kívánatra küld a Fürdőkezelőség.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme- és szörmfestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37-IK SZÁM.

Megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellözésével — közvetlenül felkereshesse

SCHWARTZ R. Debrecen
DÉGENFELD-TÉR 8. SZÁM

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárúk, szörmék stbiek vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehéreneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA cég.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legujabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betük s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők lakodalmi és báli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában (Piacz-u. 40. szám) eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.